

Ústav Dálného východu

Posudek vedoucího bakalářské práce

řešitel: Youngmo Ku

obor: Čeština pro cizince

název práce: Didaktika konkrétních jazyků – srovnání výuky češtiny a korejštiny

vedoucí práce: Tomáš Horák, Ph. D.

oponent: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Tématem předkládané práce je srovnání specifických problémů výuky češtiny a korejštiny s nastíněním možností a metod jejich řešení. Jedná se o téma vhodné a aktuální, a to hned z několika důvodů. Zvláště v posledních letech se v celé řadě oblastí dynamicky rozvíjejí česko-korejské bilaterální vztahy a s tím roste i společenská poptávka po lidech schopných komunikace v obou jazycích. Na jedné straně se stabilně zvyšuje zájem o studium korejštiny ze strany různě motivovaných českých mluvčích, na straně druhé je stále početnější korejská menšina s potřebou integrace do jazykově relativně homogenní české společnosti. Systematický rozbor obtíží mluvčích obou jazyků při osvojování druhého cílového jazyka, analýza specifických příčin těchto obtíží a hledání metod jejich překonávání je tedy počinem žádoucím, který by mohl poskytnout náměty k zefektivnění jazykové výuky v obou směrech.

V rámci tohoto obecného zadání jsou však konkrétní cíle předkládané práce formulovány ne zcela dostatečně a konkrétně, odkaz na vývoj obou jazyků v anotaci práce je pak zcela mimo vlastní téma. Teoretický úvod je sice přehledný, ale příliš obecný a vzhledem k celkovému rozsahu práce disproporční. Namísto nastínění stručného metodologického rámce a vymezení základních pojmů nutných pro uchopení daného tématu se zde setkáváme s širokým uvedením do problematiky bez zřejmého vztahu k následujícím částem práce.

Vlastní jádro práce je zpracováno v příliš omezeném rozsahu a neuspokojivým způsobem. Důslednější rozbor a srovnání fonologických, morfologických a syntaktických charakteristik obou sledovaných jazyků, zejména jejich rozdílů, by umožnil kvalifikovaně předvídat hlavní obtíže jejich učení a osvojení mluvčími druhého jazyka, popř. i nastínit možnosti cíleného překonávání těchto předpokládaných obtíží. Korejštiny a čeština jsou však představeny jen telegraficky, nesouvisle a prakticky nezávisle na sobě, což žádné podložené predikce v zásadě neumožňuje. Uváděné výzkumy obecných problémů zvládnutí korejštiny jako cizího jazyka jsou jen velmi orientační a pro předkládanou práci z velké části irelevantní, protože vycházejí z ankety provedené mezi téměř výhradně asijskými frekventanty on-line kurzů a jsou tak ovlivněny jak specifikou internetové výuky, jazykově-kulturním pozadím studentů i strukturou a formou dotazníků. Podobně i relativní obtížnost cizích jazyků v uvedeném odkazu je založena na kritériu odlišnosti od angličtiny, takže má jen omezenou vypovídací hodnotu pro české a korejské mluvčí (např. ve čtvrté skupině uvedená slovenština je pro české mluvčí srozumitelná i bez učení; japonština uvedená v nejobtížnější páté kategorii je vzhledem ke své strukturální podobnosti s korejštinou pro Korejce relativně snadno zvládnutelným jazykem).

Ústav Dálného východu

Kapitoly problematiky výuky korejštiny pro české mluvčí a češtiny pro Korejce jsou členěny nikoliv podle obvykle rozeznávaných jazykových kompetencí (mluvení, čtení, poslech, psaní), ale do oddílů Výuka výslovnosti, pravopisu, gramatiky a kulturních rozdílů, aniž by to toto dělení bylo nějak zdůvodněno. Naprosto také chybí vymezení skladby studentů, cílů výuky apod., což jsou dost zásadní věci pro volbu obsahu i metod jazykové výuky. Samotné zpracování je víceméně namátkovým výčtem jednotlivých jevů, které často ani s tématem dané podkapitoly příliš nesouvisí. Např. ve výuce korejské gramatiky převažují problémy spíše lexikální povahy, v kapitole jmenného rodu narážíme na problematiku vyjadřování kategorie osoby na slovese, nesystematicky je smíchán obsah výuky výslovnosti a pravopisu atd. Heslovité informace jsou často nepřesné a závěry z nich vyvozené pak snadno zpochybnitelné. Není například pravda, že v korejštině úplně chybí diakritika (ve standardní korejštině je kvantita vokálů v omezené míře fonologicky relevantní a jako taková je v řadě slovníků označovaná). Podobně sporné je tvrzení, že v korejštině je na rozdíl od češtiny preferováno vyjádření podmětu. Zejména u zájmených podmětů je v souvislejších promluvách jejich elize téměř pravidlem a velmi častá je i u ostatních jmenných výrazů ve funkci podmětu. Mj. i proto bývá korejština označována jako situačně a kontextově velmi vázaný jazyk.

Po formální stránce je práce zpracována vyhovujícím způsobem, i když citace nejsou provedeny důsledně. Některé citované práce nejsou v seznamu literatury, jinde naopak v seznamu uvedené práce nejsou na příslušném místě citovány. Autor například uvádí, že v části věnované problémům českých mluvčích s učením se korejštiny čerpá ze zkušeností lektorů King Sejong Institute, ale v samotném textu není nikde vidět v jakém rozsahu. Osobní zkušenosti a závěry tak nejsou zřetelně oddělené od převzatých informací.

Celkově bohužel nezbývá než konstatovat, že práce nesplnila očekávané cíle. Vzhledem k naprostému nedostatku zásadního obsahu jsou i závěry práce formulovány nevhodně, nebo přesněji řečeno, není z nich vůbec jasné, co by vlastně mělo být jejím výstupem. Z tohoto důvodu není po odborné ani praktické stránce využitelná. Jako takovou ji nedoporučuji k obhajobě a doporučuji podstatné přepracování.

Tomáš Horák, Ph.D.

Ústav Dálného východu